

Telegraful Român

Organ național-bisericesc

Abonamentul:

Un an 300 Lei. — Șase luni 150 Lei. — Trei luni 80 Lei. — Pentru străinătate un an 600 Lei. Pentru America 4 Dolari.

Ziarul apare Marți și Vineria

Prețul inserțiunilor: un șir pe 5 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației ziarului „Telegraful Român”, Sibiu, Strada Mitropoliei Nr. 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegraful Român”, Strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Spre casă

De pe Vaporul Împăratul Traian am primit Miercuri în 7 Octomvrie 1925, radiograma următoare dată Marți în 6 Octomvrie:

„Sântem în largul Mării în drum spre casă. Excursiunea a reușit admirabil: Mitropolit Nicolae“

Congresul creștin ecumenic dela Stockholm

VII.

— Prima Duminecă a Congresului —

Dumineca este ziua repausului complet în Stockholm.

Nu se deschid prăvăliile. E ziua bisericii și a familiei. Pe stradă lumea sudează apare în toată decența și cucernicia.

Extravaganța modelor europene este inexistentă prin porunca bunului simț.

Dar în Dumineca din 23 August amvoanele bisericilor au fost asaltate de cei mai destoinici predicatori cari iau parte la conferință.

În 38 de biserici s'a slujit sf. liturghie și s'a predicat.

Ortodocșii ne-am concentrat la capela ortodoxă rusească. Dintre congresești a venit să se roage împreună cu noi Episcopul Davlington din Harrisburgh. A slujit sf. liturghie preotul capelei, iar răs-

punsurile liturgice le-a dat un cor mixt din artiștii ruși din colonie.

Pentru Patriarhul Tihon

La sfârșitul slujbei Mitropolitul Ștefan al Bulgariei a făcut parastas pentru Patriarhul Tihon al tuturor rușilor.

A încheiat slujba cu o predică spusă în rusește adânc impresionătoare pentru membrii coloniei, cari de ani de zile își duc traiul vieții în suferințe materiale, dar în și mai cumplite chinuri sufletești. Printre cei de față se găsesc doamne din înalta aristocrație, ale căror rudenii le-au sacrificat molohul bolșevismului. Averile sunt prădate și nu le-a mai rămas decât cumplita încercare și nădejdea în Dumnezeu, că nu-și va uita până în sfârșit de sfânta Rusie.

Colonia rusească s'a mângâiat nespuse de mult de vizita prelaților de aceeași credință, cari vin din țări, unde pacea și ordinea lasă pe om să-și trăiască viața sa.

La ora 4 am asistat la vecernie în biserica Engelbrekt, unde predicase la liturghie prof. Dr. Brown din New-York, unul dintre președinții conferinței.

Biserica aceasta este situată într'un cartier al lumii bune. Biserica e imponentă. Interiorul prezintă colonne puternice care sugerează tăria adevărurilor eterne ale credinței. Minunate relieuri de granit cu scene sfinte din viața Mântuitorului învătă pe om să-și plece întreaga ființă înaintea celui ce ne chiamă la rugă.

În tabloul oratorilor sunt luați Rev. R. C. Gillie, canonic anglican, prof. Paul

Althaus, I. P. S. Sa Mitropolitul Bălan și episcopul maghiar Ravasz. I. P. S. Sa a început cu cuvinte rostite românește: În numele Tatălui, și al Fiului, și al Sfântului Duh. Un interpret a citit un pasagi din apostolul Pavel în limba suedeză, apoi a continuat I. P. S. Sa în limba germană cu un avânt oratoric răpind cu sine auditorul cătră adevărul: Preste toate diferențele care despart pe creștini, Christos nu s'a împărțit, ci este același, și ieri și azi și până la sfârșitul veacurilor. Este în tendința congresului o generoasă și entuziastă încercare de a restabili ecumenicitatea cea veche a creștinătății. Apelează la ascultători să-și însușească idealul congresului, ajutându-l cu puterea rugăciunii lor. În aceasta poporul suedez devine una cu poporul românesc, care a văzut în unire atotputernicia lui Dumnezeu. Frumoasa predică s'a publicat în Nr. 68—69 al ziarului nostru.*

Un admirabil cor mixt contribuia din a sa parte ca acest apel să poată străbate până la hotarele străine ale sufletelor. A urcat apoi amvonul arhiepiscopul maghiar Ravasz dela Budapesta, care însă nu s'a mai putut menține la înălțimea concepției și cuvântului oratorului român, care l-a precedat.

Seara în biserica Gustav Vasa slujbă de pomenire pentru Patriarhul Tihon al Rusiei. Slujește la parastas Patriarhul Fotie, iar dintre români I. P. S. Sa Mitropolitul Nectarie de Cernăuți și P. S. C. V. Scriban. Răsună și aici limba românească în ecenii și «vecinica pomenire». Oratorul

* Predica I. P. S. Sale a apărut în textul original german în Nr. 40 al Revistei „Kirchliche Blätter” din localitate.

FOIȘOARA

Contribuțiuni la istoria românilor ardeleni în secolul XVIII

În anul 1744, luna Mai, își face apariția printre românii din Banat și Ardeal, călugărul Visarion. Nu era român, ci sârb din Bosnia provincie turcească, de unde a trecut în Slayonia austriacă, a intrat într-o mănăstire și s'a călugărit, primind ca monah numele de Visarion, în locul numelui de botez, care era Nicolae.

A fost un om cu temeinice pregătiri teologice și cu vaste cunoștințe despre lume și popoarele din lume, fiindcă umblase mult, făcuse călătorii lungi, vizitând chiar și locurile sfinte.

În Banat și Ardeal a venit cu hârtii de legitimație și recomandare primite dela patriarhul sârbesc de atunci din Carioviț, Arseniu Ioanovici Șacabent, care l-a trimis aci cu misiunea de a împedea pe români să mai treacă la unirea bisericăscă cu Roma și a-l îndemna să rămână statornici în credința veche strămoșească, în legea ortodoxă.

Cu toate că era un simplu călugăr — dar un călugăr cu viață cu adevărat ascetică, pentru că nu mânca de loc cărnuri și lăptării, ci numai poame, crude sau uscate, — primirea pe cere i au făcut-o românii bănățeni și ardeleni, a fost cel puțin ca a unui vlădică, dacă nu chiar ca a unui patriarh. Mulțimi mari de popor i au eșit în cale și l-au primit cu entuziasm în toate satele prin cari a trecut și toți se îmbuleau să sărute mâinile și picioarele acestui «om sfânt».

Drumul și l-a făcut călugărul apostolește, pedestru, din sat în sat, dela Lipova la Dobra, de aci la Deva, apoi la Orăștie, Merceurea, Săliște și Sibiu, unde, la insistențele catolicilor a fost arestat, ca agitator periculos, și după luarea interogatorului, trimis la Viena, sub pază bună, dar aci a fost pus în libertate. Vestea soarelui sale o duceau călăreții în fiecare comună, și astfel oamenii aveau vreme să se adune întru întâmpinarea lui din toate satele mai apropiate.

Serviciu divin nu a celebrat călugărul, în nici una din multe localități prin cari a trecut, probabil din motivul, că nici una din bisericile acelor comune nu rămăsese ortodoxă, ci toate erau prefăcute în biserici unite. Vorbiri scurte

a ținut însă călugărul mulțimilor de oameni în fiecare sat prin care a trecut, în limba sa maternă, în limba sârbească, dar oameni, cari știau sârbește, le tălmăceau poporului imediat în limba românească. Și ce vorbea călugărul miilor de creștini români, cari îl așteptau în toate satele ca pe un Mesia? În puține cuvinte, pretutindenea, le spunea cam următoarele:

— «Vai vouă, păcătoșilor! Vai de capul vostru, că v'ați vândut sufletele! Deslegarea morților voștri nu e deslegare, ci osândă. Parastasele, pomenile, sărindarele, le-ați făcut înzadar și le-ați plătit cu totul îndeșărt, la popi nelegiuți, la niște nepopi. Botezul copiilor voștri e nelegiuit, ca și înmormântările morților voștri și ca și cununile voastre» și a. m. d.

După arestare, la interogatorul care i s'a luat, întrebând fiind, cine l-a trimis și ce caută prin aceste ținuturi, — călugărul Visarion a răspuns, că e trimisul lui Dumnezeu, și a venit să vadă și să cunoască, dacă e adevărat, că românii cari locuiesc în țara aceasta, s'au abătut dela vechea lor credință și dela ritul ortodox? Iar când l-a cercetat în arest episcopul greco-catolic român, Ioan Inocențiu Micu Glăin și i-a

festiv e I. P. S. Nectarie și Arhiepiscopul Gregg de Dublin. În prima cuvântare se reimprespotează persecuțiile de-alungul istoriei, prin care s'a ajuns la câștigarea și recunoașterea bunurilor sufletești.

Oratorul anglican a căutat să scoată la iveală puterea simbolizată prin Cruce și jertfirea pentru Christos ca suprem triumf al vieții creștine. Prin aceasta Patriarhul Tihon a devenit o figură reprezentativă a creștinismului în cea mai nobilă accepție a sa.

Au asistat membrii congresului, public distins suede și corpul diplomatic.

În tot decursul zilei, dl. Păcleanu, ministru al țării, ne-a însoțit, dându-ne explicații despre diferite personalități, cu cari ne-am întâlnit și cu cari dsa întreține legături.

Dela serbările din Banat

Duminecă s'a deschis expoziția zootehnică în Timișoara. Suveranii noștri și principii moștenitori, sosind în capitala bănățeană, sânt primiți cu cea mai mare însuflețire din partea locuitorilor, între cari se aflau peste 20 mii de țărani ca fani, coruri, steaguri, din întreg Banatul.

Ieșind din gară, MM. LL. și AA. LL. Regale, împreună cu mulțimea alcătuită într'un impozant cortegiu, se îndreaptă spre cartierul Mehala, unde avea să se pună peapătrunderea la bisericii ortodoxe române.

Se săvârșește serviciul divin, iar P. S. Sa episcopul Aradului Grigorie, în câteva cuvinte, arată că nici odată omenirea n'a avut mai mare nevoie ca azi, de pilde care să o facă să înțeleagă, că nu este destul să dorească fericirea și mântuirea, ci are și datoria să se folosească de mijloacele puse de Isus Hristos pentru mântuirea omenirii. M. S. Regele asistând la punerea pietrii fundamentale a bisericii ort. rom. din Timișoara, a adus mare bucurie turmei sale credincioase. La aceste mulțămiri de profundă iubire, se adaugă și cea mai caldă satisfacțiune ce ni s'a încredințat, fiind convinși că prezența MM. LL. RR. la acest act va fi pentru mulți intelectuali români, un semn de ieșire din indiferențismul lor religios, iar pentru cetățenii de altă confesiune ai patriei, o dovadă că puterea crucii lui Hristos numai bine le poate aduce.

Din cartierul Mehala Suveranii și principii moștenitori se duc să viziteze expoziția. Aici sânt întâmpinați de dnii miniștri și alte distinse personalități. Dl. Al. Constantinescu, ministru agriculturii, rostește un avântat discurs de deschidere a expoziției, zicând următoarele:

«Sufletele noastre sânt astăzi luminate de înalta bucurie cu care ne cinstesc prezența

Augustilor noștri suverani și măndrelor vârstare ale familiei regale, ear solemnitatea de față se schimbă pentru toți cei de aici într-o măreață sărbătoare. Îndemnul la muncă și îmbărbătare pe care ni le sădește în suflet dragostea neclintită a Majestaților pentru binele obștesc și propășirea neamului mânturist și astăzi prin înalta cinstire prin care Majestațiile Lor au bine voit să împodobească această sărbătoare a muncii, găsesc în inimile noastre cea expresiune caldă și leală care ne impune tuturor să aducem Majestaților Voastre omagiiu adânc și respectuos al închinării și recunoștinței noastre...

Propășirea patriei este în funcțiune de străduințele loiale și conștiente ale fiilor săi din toate unghiurile țării și suntem fericiti să constatăm că și în această mândă a regiune a Banatului, cu finuturi încunjurătoare, toți cetățenii români fără deosebire au închinat eforturile lor interesele superioare economice și obștești ale țării. Privim cu adâncă satisfacțiune cum de la bună și armonioasă înțelegere a tuturor fiilor țării Dumnezeu revarsă asupra cămoilor acestora binecuvântarea sa dătătoare de bine. De aceea, cu toată încrederea în viitorul strălucit al țării noastre, fericiti de a trăi sub înalta oblație, poața și înțeleapta conducere a Majestaților Voastre, ne ridicăm cugetul și glasul nostru către dătorul Atotputernic și rugăm cu căldură și dragoste nestrămutată să dea viață întru înălțat Majestaților Voastre și Augustelor vârstare ale familiei regale pentru fericirea, propășirea și strălucirea României Mari.

După vizitarea pavilionelor și distribuirea premiilor, Familia Regală a luat parte la banchetul primăriei.

La sampanie, primarul orașului, Dr. Georgevici, a ținut un toast. Dsa a arătat că supușii și credincioșii cetățeni din Banat sânt mândri și fericiti că iubii lor suverani au descălecat în cetatea zdrobitorului de păgâni Ioan Corvin, pentru a se convinge în mod nemijlocit despre bogăția solului și subrolului provinciei bănățene, despre munca rodnică a lucrătorului de pământ și a crescătorului de vite și despre înflorirea industriei și avântul comerțului. Arată apoi care e însemnătatea expoziției și încheie depunând în numele bănățenilor, la treptele Tronului, cele mai profunde omagii și nestrămutată credință.

M. Sa Regele a rostit următorul discurs:

«Credincioș devizei Casei Mele care a fost și este «Nihil sine Deo», am început ziua de azi cu o slujbă religioasă, punând piatra fundamentală la un nou lăcaș dumnezeesc, spre slavă înaintașilor și spre vecnică amintire generațiilor tinere, care trebuie să știe că fără credință și religie, viața omului este goală. Ni s'a spus că în capitala acestui frumos județ, va fi o expoziție a producătorilor agricoli; cu mare plăcere m'am hotărât să via, nu numai Eu singur, ci să aduc și pe Regina, care pentru prima oară a pus piciorul în Timișoara, sigur fiind că va pleca de aci cu o amin-

țire dulce și frumoasă. Adineaori, când Dv. ați spus că un popor care muncește, își are asigurat dreptul la viață, Eu, văzând munca fărâmișă din Banat, cred că prin ea s'a arătat că acest popor și-a asigurat viitorul. Cu mare plăcere și bucurie am văzut munca de întrecere între toți cetățenii, de toate naționalitățile, pentru creșterea vitelor; am văzut legătura de solidaritate între cei cari muncesc în același scop, spre binele țării întregi. Cunosco bogăția pământului și hărnicia poporului, atât pe români, cât și pe svabi, cari sânt conștienți cu toții în todeauna, de sentimente de iubire și credință către țară, și de aceea pot și Eu pentru toți un sentiment de dragoste ca un bun tată.

Sântem aici într'un post înaintat lângă graniță și vreau să amintesc tuturor celor cari sânt chemați să conducă destinele locale, că numai cu blândețe și mult tact se poate aduce unire și sufletească pe care o dorim și o vom și unii și alții, din tot sufletul.

Atât autoritățile militare, cât și cele civile, să nu uitați că trebuie să tratați pe toți ca pe niște frați și să nu așteptați să vi se întindă o mână frățescă decât atunci, când o întindeți voi înși-vă, lucrând astfel cu toții spre binele țării și a tuturor populațiilor cari trăiesc la noi. Mulțumesc în numele Meu, al Reginei și al copiilor Mei, și cu bucurie ridic paharul Meu în sănătatea orașului Timișoara și în înțelegul Banat românesc.

La ora 7 seara Familia Regală a părăsit Timișoara, fiind ovaționată la gară de public și de autorități.

Nr. 6017/925.

Un apel

Ajun gând anul acesta turnurile și cupolele bisericilor noastre catedrale sub coperiș, a sosit timpul să facem comanda clopotelor, — dintre care unul de circa 2000 kg. va fi așezat singur într'un turn, iar celelalte 3, de circa 1200, 600, și 200 în al doilea turn.

Facem deci un călduros apel, către Onor. Societăți și oameni de bine, cu dare de mână și inimă, să dăruiască prețului unui clopot, și anume de se poate ori unul singur, ori o grupă de mai mulți asociați, — și să ne avizeze, despre dorința lor ca să putem dispune deodată cu comanda și inscripția numelui generosilor donatori, al căror nume dorim să fie eternizat.

Cu o cale facem apel călduros și la credincioșii noștri dela sate, preoți și mireni, cari

făcut aspre înfruntări pentru turburările pe cari le-a provocat în diecesa sa prin nesocotita propagandă ortodoxă, călugărul a răspuns: «Nu eu sunt vinovatul, ci cel păcătos ești tu, și tu vei avea să răspunzi la judecata cea mare, pentru mulțimea de suflete abătute dela credința veche!»

Cronicarii vremilor de atunci fac constatarea, că aceasta călătorie a călugărului Visarion printre românii bănățeni și ardeleni a lăsat urme adânci; că în urma vorbirilor sale, rostite poporului, foarte mulți au părăsit unirea și s'au reîntors la biserica străbună; pe scurt: că numitul călugăr a aruncat în Ardeal o semănță, care a încolțit și a dat roade bogate. Să ne închipuim acum ce era, dacă acest călugăr pribeg putea comunica cu poporul român în mod nemijlocit, vorbind în limba lui!

După cele înscrise, întrebarea care ni se impune este, că oare călugărul Visarion cui a vorbit în satele prin cari a trecut în călătoria sa apostolească dela Lipova până la Sibiu, celor de o credință cu el, românii ortodocși? Nu; el a vorbit pretutindenea uniților, adică românilor, cari după formă erau considerați de uniți bisericește cu Roma, în suferințele lor însă

nu erau uniți, ci tot ortodocși, și cărora le-a fost de ajuns să audă, că trece pe la ei un popă de legea cea adevărată românească, pentru că să iasă cu mic cu mare întru întămpinarea călugărului, primindu-l cu călăreți, cu aclamări, cu flori, ramuri verzi și cu earbă presărată pe drumul, pe care avea să-și pună picioarele oboșite. În suferințele românilor bănățeni și ardeleni, nu a avut deci pe atunci nici o țără unirea, pentru că dacă avea, oamenii nu ar fi eșit întru întâmpinarea unui preot care nu era dintre ai lor, decât numai, poate pentru a-l hui du-i și a arunca cu pietre după el. Dar românii uniți ardeleni au aflat de bine și de necesar să demonstreze prin primirea făcută, că ei pe călugărul Visarion și pe cei ca și el îl consideră de ai lor în cele bisericești. Iar nu pe cei împuși lor cu deasila de cei mai mari.

Puțem face deci constatarea, că noi românii ortodocși din comune prin cari a trecut călugărul Visarion, au primit pe misionarul ortodoxiei cu ramuri și cu stâlpi, cu călăreți și cu alaiu mare, și nu ei au așteptat să fie întârziți în credința strămoșească, de care ei nicidecum nu s'au lăpădat, — ci primirea cu adevărat prin-

ciară l-au făcut călugărului călător pretutindenea uniții, adică acei români, cari în contra voinței lor, parte cu vicleșug, parte cu forță, au fost declarați de trecuți la unire. Aceștia au așteptat dela Visarion, să le arete calea pe care pot fi împăcați earși cu Dumnezeu, eriați fiind ei pentru greșala făcută atunci, când au permis, ca la altarele bisericuțelor lor să slujească preoți, cari nu sânt de ai lor. Aceștia au sorbit vorbele călugărului și de aceștia s'au prins vorbele sale, pentru că mergând acasă, oamenii s'au pus pretutindenea să facă numai decât curățenie mare în biserici: le au văruit din nou, au spălat cu apă curată (poate chiar sfințită de preot ortodox) iconostasele, stranele, padimentele, ușile și fereștele bisericilor, ca nimic «spurcat» să nu mai rămână în ele, iar pe unele locuri și-au bătut preoții și l-au scos din biserici.

E evident deci, că la anul 1744, temeliele unirei erau foarte slabe, dacă o singură călătorie printre românii bănățeni și ardeleni, a unui călugăr pe care ei nici nu-l înțelegeau, a fost deajuns, ca unirea să fie amenințată cu totală prăbușire, — căci așa ne spune istoriograful unit, fericitul G. Barițiu, în ale sale «Părți alese

mai au piese de argint din banii vechi ești din
mai, să le dăruiască pentru ca să le topm în
aliagiu clopotelor știut fiind că de melodios
este sunetul clopotelor, dacă conțin și metale
mai nobile.

Spre acest scop avem o cantitate buni-
șoară de la Reuniunea femeilor ortodoxe din Cluj.
Cluj, ziua Crucii 1925.

Nicolae Ivan
episcop ortodox.

INFORMAȚIUNI

Orăse declarate municipii. După noua lege
pentru unificarea administrativă, s-au declarat
municipii următoarele 17 comune urbane: Arad,
Brașov, Braila, București, Cernăuți, Cluj, Con-
stanța, Craiova, Galați, Iași, O. a. de-a-mare, Plo-
iești, Sibiu, Târgu-Murăș, Timișoara. —

Se schimbă capitalele următoarelor județe:
Balcic, în locul Bazargicului, pentru județul Ca-
liacra; Alba-Iulia, în locul Aiudului, pentru jud.
Alba; Bistria Mare, în locul Careilor, pentru jud.
Satu-Mare; Blajul, în locul lui Dicioșmărtin,
pentru jud. Târnava Mică. În aceste județe re-
ședințele vor rămâne provizorii în actualele
capitale, până ce se vor afla localități necesare,
pentru ca toate autoritățile să poată funcționa în
noulle capitale.

Debitele de băuturi spirtoase. Ministerul de
Finanțe a trimis o circulară administrațiilor fi-
nanciare din țară, prin care le cere să ducă la
îndeplinire cât mai curând prescripțiile regu-
lului în vigoare cu privire la debitele de bău-
turi spirtoase în comunele rurale, astfel ca nu-
mărul debitelor să nu treacă de unul la o mie
de locuitori. În satele unde nu funcționează căr-
ciumi, deși numărul locuitorilor este mai mare
de o mie, circulara ministerului prescrie scoa-
terea în licitație a numărului de debite prevă-
zut de lege. Ministerul de finanțe acordă un ul-
tim termen, până la 1 Ianuarie 1926 pentru li-
chidarea debitelor ale căror brevete au expirat
după 1 Ianuar 1925 și care nu vor recăpăta li-
cența prin o nouă licitație.

Alegerea de protopop. În tractul Alba-Iulia
s'a făcut în 29 Sept. a. c. alegerea de protopop.
Dintre candidați, a înfruntat preotul Alexandru
Baba din Ciceu-Gurgești 28 voturi, iar preotul
Vasile Șpan din Lupșa 11 voturi.

**La Academia teologică «Andreiană» din
Sibiu s'au înscris în cursul prim al noului an
școlar 35 studenți. La Academia teologică din
Cluj s'au înscris în același curs 25 studenți.**

Fundațiunea «Gheorghe Dima». Din inițiativa
P. S. Sale Episcopului Nicolae al Clujului, in-
stitutul de credit și economii «Albina» din Sibiu
a transpus la casa Consistorului diecezan suma
de 10,000 pentru eternizarea numelui distinșului
compozitor și artist Gheorghe Dima, ca capitală
fundațională și inițial. Fundațiunea o va admini-
stra Consistorul ort. rom. din Cluj, și din venite

din istoria Ardealului», că prin această contra-
propagandă a călugărului Visarion: «propaganda
catolică, continuată peste cincizeci de ani prin
iezuți, la poporul român a rămas în adevăr de
rușine».

**Concluziunile pe cari le putem scoate din
constatățile făcute până aci, sânt acum urmă-
toarele:**

că în sufletul poporului român ardelean și
bănățan nu intrase și nu prinsese rădăcini uni-
rea bisericească ca Roma, încă nici la anul 1744,
după 44 de ani dela înfăptuirea ei; prin urmare;

călugărul Visarion a avut în Banat și Ardeal
o situație foarte ușoară la împlinirea misiunii
sale, căci și-a îndreptat atacurile în contra zidu-
rilor unui edificiu clădit pe nisip, care foarte
ușor putea să fie răsturnat de tot; deci:

că nu călugărul Visarion a agitat prin Ba-
nat și Ardeal, ci el a aflat aici un popor de
mult agitat, de mult înverșunat până la culme,
pentru nedreptatea ce i se făcea, de a se con-
sidera cu sila de aparținător la o biserică, la o
credință, care nu era a lui; și în fine:

că acest popor, agitat și nemulțumit, s'a
folosit de prilejul binevenit al trecerii călugă-

va da ajutoare elevelor și elevilor dela Conser-
torul din Cluj, lipsiți de mijloace. Sperăm, că
prieteni și admiratorii maestrului, vor contribui
cu obolul lor, ca să ajungă fundațiunea cel puțin
la 100,000 Lei, ca să se poată înactiva și să
corespundă scopului pentru care s'a întemeiat.
Daniile benevole se primesc și chitează la casa
diecezană din Cluj.

Feriți vă de aventurieri. În Arad și alte
orașe s'au ivit indivizi, dintre cari unii se dau
drept ziariști și fac abonamente pe la funcțio-
nari pentru un «organ» apărător al intereselor
funcționarești. Alții speculează pe la firme ne-
gustorești cărora încearcă să le vândă volume
cu prețuri fantastice, ca însărcinări din partea
cutărie persoane «distinse». Speculanții de acest
soi trebuie recomandați imediat în grija autori-
tăților polițienești.

Păreri opuse. Un învățat din Berlin spune,
că eara care vine, nu va fi tocmai grea. Berli-
nezu zice că odată ce încep iernile ușoare, mai
urmează și alte ierni ușoare și dulci. — Al în-
vățat din Paris, zice că eara ce vine va fi una
din cele mai grele. Astronomul din Paris e de
părere că iernile foarte grele vin tot la 186 de
ani. Pe la anul 1553, spune dânsul, a fost un
ger atât de groznic, încât mai toți soldații îm-
păratului Carol al cincilea au degerat. Dacă la
anul 1553 adăugăm pe cei 187 ani, cum spune
învățul francez, căpătăm anul 1740. Și în anul
1740 a fost o iarnă din cele mai cumplite. A-um
în anul 1926 se împlinesc tocmai 186 ani dela
eara grea din anul 1740. După părerea acestui
învățat, eara ce vine va fi foarte grea. — Vom
vedea care din cei doi învățați va avea dreptate.

Date statistice despre România. Vechiul re-
gat are 2763 comune; 2691 rurale și 77 urbane.
Transilvania are 4122 comune: 4082 rurale și
40 urbane. Biserabia are 1751 comune: 1737
rurale și 14 urbane. Bucovina are 336 comune:
323 rurale și 13 urbane. — Populația a crescut
dela 15,900,000 locuitori în 1919, la 16,736,282
în 1923. După datele sosite în ultimul timp, po-
pulația este azi 17 milioane și jumătate. Ea se
repartizează astfel: În Vechiul regat 7,897,311,
— circa 57 locuitori pe k'm. pătrat. Transilvania
5,437,966 — circa 54 locuitori pe k'm. pătrat.
Basarabia 2,956,934, — circa 66 pe k'm. pătrat.
Bucovina 811,721, — circa 78 pe k'm. pătrat.

Nemurirea sufletului se poate proba prin
matematică, după părerea profesorului Charles
Henry dela universitatea din Paris. Prin meto-
dele cunoscute el a cântărit fiecare forță care
emanează din corpul omensc, însă n'a putut
cântări ori analiza anumite elemente, în totdea-
na prezente și radiind intens și fără abateri.
Procesul fisico-chemical al morții nu poate atin-
ge aceste elemente. Aceste elemente eterne
sânt numite de oamenii religioși suflet. Ce de-
vine sufletul după încetarea trupului de a mai
trăi? «Acele elemente nu mor, nu dispar, ci
caută alt acoperiș unde își pot găsi echilibrul,
stabilitatea și armonia temporară». Acest mic
ceva, care dă personalitatea, care face pe indi-
vid să se deosebească de toți ceilalți, este ne-
muritor.

rului prin satele din Banat și Ardeal, pentru a-și
arăta pe față sentimentele în ale credinței, cari
erau tot cele vechi, după ce el nu a îmbrățișat
și nu a acceptat unirea.

Știm cum s'a făcut unirea. Au făcut-o vîl-
dicii Teofil și Atanasie cu câțiva protopopi și
cu câțiva preoți, la îndemnuri mai înalte, dar
fără turma cuvântătoare, care a stat departe de
unire, atunci când s'a făcut, și tot așa și la anul
1744, când a primit cu osanale pe călugărul
ortodox Visarion, văzând în el pe adevăratul
reprezentant al bisericii și legii, de care se ținea
din moși strămoși.

Da, unirea au făcut-o câțiva oameni, cu
scop politic, dar au făcut-o oameni, cari nu s'au
priceput de loc la politică, și urmarea a fost,
că au rămas păcăliți și trași pe sfୋාරă de cei
mai isteți și mai rafinați decât ei. Nu condamn
unirea, din contră, am recunoscut și recunosc,
că ea și-a avut și părțile ei bune și folositoare
pentru poporul român din Ardeal. Dar trebuie
constatat adevărul, că s'a făcut fără învoirea cre-
dincioșilor dela sate, cari au rămas din capul
locului, și apoi multe generațiuni de rândul,
străini de unire. Dovada, în afară de cele înși-

Gi că s prigonit... Un confrate din Oradea-
Mare află, că examenul din bacalaureat dela li-
ceul local Gojdu, anunțat pentru Sămbătă, în
26 Sept., nu s'a ținut în urma intervenției rabi-
nilor, cari își apără ziua Sămbetii. În schimb
comisiunea creștină a ținut examen Duminică,
toată ziua, cu candidații creștini și evrei. Exa-
menele erau să se continue în ziua următoare,
Luni, dar Lunea aceea earăș era zi de sărbă-
toare evreiască, Iom Kipur, și examene nu s'au
ținut; — așa, împreună cu jidani, comisiunea
creștină a serbat pe Iom Kipur, și a lucrat —
Duminica. Unde-s prigoniti?

Bravura fiilor lui Izrael. În timp relativ
scurt s'au petrecut câteva cazuri de agresiune
evreiască împotriva concetățenilor creștini din
țara noastră. Astfel, după cazul profesorului uni-
versitar A. C. Cuza, care la Iași fusese lovit în
stradă, prin întunec, de un tânăr jidan, la Pea-
tra-Neamț jidovimea a tăbărit asupra unui copil
creștin, la trântit la pământ și eră să-l omoare,
dacă nu intervenea un ofițer: — copilul se sfîș-
ia acum, cu capul bandajat, într'un spital. Acelaș
«eroism» se manifesta mai ieri la Cluj, unde
profesorii creștini fiind prea «severi», la exa-
menul de bacalaureat, cu filii poporului ales,
câțiva elevi jidovași, ascunși în gangul unei si-
nagoge, au aruncat cu pietri asupra dascălilor
creștini. În vreme ce se petrec aceste cazuri în
țara noastră, gazetele jidovești și jidovite pove-
stesc de progromuri în România.

Mulțămia. Oficiul parohial ortodox român
din Șelimbăr aduce mare mulțămia Oficiului
parohial și Primăriei comunale din Tâlmăcel,
pentru că a dat voie a colecta în comuna dela
credincioșii creștini: lemne, grîni, caferi, scân-
duri și bani în favorul zidirii unei biserici noue
în comuna Șelimbăr.

Despre medicii japonezi scrie Dr. Matsu-
mat următoarele: Medicii japonezi nu și jertfesc
numai vremea, ci dăruiesc bolnavului sărac me-
dicamente și bani ca să-și poată cumpăra de
mâncare; în schimb, bogatii dau onorarii cum
se cuvine unui astfel de medic; în general, sen-
timentul recunoștinței și al datoriei e adânc în-
rădăcinat la japonezi, și fiecare caută să se
achite, în limitele puterii sale, față de medic.

Antiacolismul în Anglia. Atât în Anglia,
cât și în Wales, numărul cazurilor de beție scade
mereu. Statisticile anului trecut arată că la un
număr de 10,000 de locuitori s'au ivit numai 18
cazuri de beție, în care cei beți fuseseră are-
stați. — Când vom putea face asemenea con-
statări în țara noastră?

ȘTIRI LOCALE

Convocare. Reuniunea română de muzică
«Gheorghe Dima» din Sibiu invită pe toți mem-
brii la *Adunarea generală ordină, care se va*
ține Sămbătă la 17 Oct. a. c. la ora 6 p. m.
în sala Reuniunii de muzică săsești (Musikve-
rein). Pământul mic Nr. 2. Obiectele de per-
tractare: Raportul general, Cenzurarea socote-
lilor și darea absolutului, Statorirea bugetului

rate mai sus, o formeză și cele întâmplare în
Săliștea-Sibiului, la Rusaliile anului 1744, când
episcopul greco-catolic român, Ioan Inocențiu
Micu Clain, mersese acolo, ca să celebreze
sănta liturghie, în biserica considerată de a sa,
deci de unită, în care însă, sub întreaga durată
a liturghiei, celebrate de episcop, nu a înfrat nici
un singur credincios din sat, dar nici unul, în
afară de primarul și de doi jurați comunali, cari
din oficiu, la poruncă, trebuiau să fie prezenți.
(Va urma)

An sosit la Bibliotecă Arhiepiscopale

Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

Noutăți literare: povești, călătorii, cărți pentru copii
medicale, pedagogice, economice, povești; diverse bi-
blioteci ca: Biblioteca pentru toți, Minerva, Căminul,
Sămănătorul, Scriitorii români, Șteana, Flacăra, Clupe de
uitare, Scriitorii celebri, Foi volante, Pagini alese din
scriitorii români. Biblioteca Universală, Lumea copiilor
Șteana copiilor, Astra nouă, Biblioteca clasică, Biblioteca
intimă, Biblioteca Energia, Cunoștințele folositoare, Seria
A, B, C, D. Biblioteca Agricolă și Biblioteca «Sema-
nătorul».

pe anul 1925—6, Propuneri eventuale, Alegerea noului comitet, Alegerea unei comisii pentru verificarea procesului verbal al adunării generale. — Este datorită fiecărui membru a lua parte la adunarea generală. **Comitetul.**

Teatrul românesc. Trupa teatrală condusă de artistul **Vasile Brezeanu**, va da Sâmbătă în 10 Oct. a. c. în sala teatrului nostru o reprezentație: se va juca o piesă modernă, comedie franceză, în 3 acte. Începutul la ora 8¹/₂ seara.

La fondul Victor și Eugenia Tordășianu pentru înzestrarea fetelor sărace, dar cu alipire către Reuniunea meseriașilor români din Sibiu, a colecției vornicilor opsețelor Ioan Imbăruș suma de Lei 230, dela nuntașii tinerilor Nicolae Roșian cu Mărioara Dumitru, fiind nași Ioan Sitov cu soția. Pentru prinos mulțămeste: **Comitetul.**

Asociația clerului A. Șaguna

— Desparțământul Sf.-Gheorghe —

Conform § 7 al «Regulamentului pentru organizarea desparțământelor», convocăm conferința pastorală a desparțământului Sf. Gheorghe al Asociației clerului «Andrei Șaguna» pe ziua de Luni 19 și Marți 20 Octomvrie 1925 în biserică ortodoxă din Sf. Gheorghe.

PROGRAMA:

Luni, 19 Octomvrie. 1. La ora 8 Liturgie. Vor servi Iosif Popovici, Nicolae Rădoi și Gheorghe Lincu. Predică: Miron Bucșa; 2. Deschiderea conferinței prin președinte; 3. Mijloacele întăririi ortodoxismului: Ioan Toma; 4. Importanța sinodului în ecumenie pentru zilele noastre; actualizarea hotărârilor sinodului de acum 1600 ani: Aurel Nistor.

După masă. 5. La ora 2: Raport amănunțit asupra pelerinajului la locurile sfinte, Ioan Curcubă și Gheorghe Lincu. 6. Fixarea programei de propagandă religioasă și culturală în toamna și iarnă 1925/26; 7. Alegerea a 2 preoți misionari.

Marți, 20 Octomvrie. 8. La ora 8 Utenie. Va servi Moise Greceanu; 9. Legea și statutul pentru organizarea bisericilor ortodoxe române, Iosif Popovici; 10. Mai putem sta pasivi în fața primejdiei alcoolismului? Măsuri urgente și pregătirea pentru o luptă serioasă împotriva lui, de Gh. Constantin; 11. Alcătuirea unei biblioteci parohiale de model: Nicolae Rădoi, Mihail Petru, Ioan Garcea și Ioan Bunuș; 12. Chestiuni de pastorală practică.

Arpatac, 1 Octomvrie 1925.

Aurel Nistor,
președinte.

Posta redacției

Râșnet. Scrisori anonime trec la coș.

Nr. 373/1925.

(114) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de clasa a II-a **Pricaz**, protopopiatul Orăștiei, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Venitele împreunate cu acest post sânt cele fasonate în coala B cu folosirea ecleiției 7 jugăre și ce se va primi prin Reforma agrară, arător. Dela 176 familii câte una ferdela (un sac nesfârmat) de curucur. Casă parohială nu este. Venitele stolare statorite în ședința comitetului parohial ținută la 6 Septemvrie 1925.

Ceice doresc a ocupa acest post au a-și înainta actele de calificățiune pentru parohie de clasa II-a subsemnatului oficiu în termenul legal și să se prezinte în persoană ca să facă cunoștință cu credincioșii.

Orăștie, 2 Octomvrie 1925.

Oficiul protopopesco ortodox al Orăștiei în înțelegere cu comitetul parohial.

Vasile Domșa
protopop.

Nr. 335/1925.

(115) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de clasa III-a **Sibielul nou**, protopopiatul Orăștiei, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Venitele împreunate cu acest post sânt cele fasonate în coala B cu folosirea ecleiției de 3 jugăre fână și ce se va mai da prin Reforma agrară din pădure. Dela venitele stolare, cele statorite prin uzul local. Casă parohială nu este.

Redactor responsabil: Dr. George Proca.

Ceice doresc a ocupa acest post au a-și înainta cererile cu actele de calificățiune pentru parohia numită, subsemnatului oficiu în termenul susindicat și să se prezinte în persoană ca să facă cunoștință cu credincioșii.

Orăștie, 2 Octomvrie 1925.

Oficiul protopopesco ortodox al Orăștiei în înțelegere cu comitetul parohial.

Vasile Domșa
protopop.

(116)

1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei **Șelstat**, protopop. Agnietei, se publică din nou concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele împreunate cu acest post de paroh sânt cele fasonate în coala B pentru întregirea venitelor preoțești dela stat, unde este arătat ca sesiune parohială de jugăre 526 stg. p. la cari sânt a se mai socoti alte 3 jugăre date prin legea agrară în arândă forțată.

Doritorii de a ocupa acest post să și înainteze cererile concursuale instruite conform legilor în vigoare subsemnatului oficiu, și în cunoștințarea acestuia să se prezinte în termenul indicat în vreo Duminică sau sârbătoare la biserica din susnumita parohie spre a cânta și predica, eventual a celebra și sf. liturgie, și a face cunoștință cu poporul.

Agnita, 29 Septemvrie 1925.

În înțelegere cu comitetul parohial.
Oficiul protopopesco ortodox-român al tractului Agnita.

Ioan Alexandru
adm. protop.

Nr. 282—1925 prot.

(117) 1—3

Concurs

În conformitate cu ordinul consistorial Nr. 8333 din 17 Sept. 1925, se publică prin aceasta concurs cu termen de 15 zile dela cea dintâi apariție în ziarul **Telegraful Român**, pentru întregirea postului de capelan cu drept de succesiune pe lângă nepotulnicosul paroh Ioan Dumitrescu din parohia de cl. III-a **Ticușul-român**, protopresbiteratul CohaIm.

Beneficiile împreunate cu acest post sânt: 1/2 din venitele stolare, plus dotația dela stat; ear până când acest post va fi recunoscut din partea statului, viitorul capelan va primi echivalentul salariului dela actualul paroh.

Reflecții îndreptățite la acest post sânt poftiți a-și trimite petițiile provăzute cu documentele necesare în termen subsemnatului și să se prezinte, după prealabila anunțare către subsemnatul, și în parohie în vreo Duminică sau sârbătoare înainte de publicarea alegerii, spre a fi cunoscuți de credincioșii și a-și arăta dextera în predica și cântare.

CohaIm, la 6 Octomvrie 1925.

Oficiul protopopesco în înțelegere cu comitetul parohial din **Ticușul-român**.

Emilian Stoles
protopop.

„PETROȘANI”, Societate anonimă română pentru exploatarea cărbunilor

Anunț

Societatea — înființând în cătunul **Dilja**, (4 km. depărtare la orașul Petroșeni) o școală primară mixtă cu 4 clase, caută spre angajare un învățător, de preferință bărbat, necăsătorit, care să aibă studii complete de stat, practică suficientă și bune referințe.

În schimbul predării cursurilor se oferă:
1. Salar (în total mai mare ca al învățătorilor de stat).
2. Locuință în natură, încălzit și luminat.
3. Alimentație cu preț redus, ca și pentru ceilalți angajați ai societății.

Doritorii a ocupa acest post își vor înainta cererile împreună cu actele la Direcțiunea Societății din Petroșeni. (113) 1—3

Anunțuri și publicații se primesc cu prețuri cupărate la administrația ziarului

Telegraful Român

Consiliul orașului municipal Sibiu.

Nr. 11542—1925.

(118) 1—1

Publicațiune

Se aduce la cunoștință publică, că lista alegătorilor comunali ai orașului municipal Sibiu este pusă spre vedere publică în senzul legii pentru unificarea administrativă pentru 10 zile și anume dela ziua de 15 până la 24 Octomvrie a. c. la primăria orașului, ușa Nr. 4.

În acest termen oricare cetățean poate contesta omisiunile, ștergerile sau înscrierile nelegale, prin cerere îndreptată la judecătorul de ocol. Conform art. 382 a legii judecătorul este obligat a se pronunța în camera de Consiliu în termen de 8 zile dela primirea cererii. Termenele fixate de judecător pentru cercetarea reclamațiilor se vor afișa la ușa judecătoriei.

Conform art. 156 sânt elegatori la comună toți cetățenii români cari, pe lângă celelalte condițiuni, pe cari trebuie să le îndeplinească alegătorii pentru adunarea deputaților, au vârsta de 21 ani și domiciliul real de cel puțin 1 an în comună, unde urmează să și exercite drepturile lor. Această condițiune nu se cere funcționarilor publici.

Sibiu, 7 Octomvrie 1925.

Consiliul orașenesc:

Dr. W. Gorits m. p., primar.

Nr. 141/1924

(73) 3—3

Concurs repetiț

Pe baza §. 63 din Statutul organic, combinat cu §. 23 punct 5 și a Regulamentului pentru procedura la alegerea de protopresbiter, votat de congresul național bisericesc al mitropoliei noastre sub Nr. 136 din 1888 §. 7, prin aceasta conform ordinului consistorial d. n. 4 Februarie 1924 Nr. 10.877 Plen., anulându-se alegerea săvârșită la 7 Decemvrie 1923, se publică concurs nou pentru îndeplinirea postului de protopresbiter în tractul **Sighișoarei**.

Viitorul protopresbiter va ocupa totodată și unul din cele 2 posturi de parohi coordonați din parohia **Sighișoara**.

Retribuțiile împreunate cu acest post sânt: Venitele după un post de paroh conform fasiunei din coala B.

Venitele după postul de protopop cu întregire dela stat.

Concurenții au să documenteze calificățiunea prescrisă prin concluzul congresului Nr. 111 din 1888.

Cererile de concurs, cu documentele necesare, sânt a se înainta la Consistorul arhidiecezan în termen de 30 de zile dela prima publicare în «Telegraful Român» fiind a se alătura și o tabelă de calificățiune după rubricile indicate în regulamentul congresual provocat, §. 12.

Concursule intrate după expirarea termenului nu se vor lua în considerare.

Sighișoara, din ședința comitetului protopresbiterial, ținută la 8/21 Aprilie 1924.

Ioan Muntean
adm. protop.
Nr. 8672 Plen.

Mihail Țitelu
notar.

Aprobat în ședința plenară, Sibiu, 19 Novemvrie 1924.

Consistorul arhidiecezan.

Nr. 330/925 prot.

112 3—3

Concurs repetiț

Pentru întregirea parohiei de clasa III-a **Brădăleț**, din protopopiatul Iliei, se publică concurs cu termen de 30 zile dela cea dintâi apariție a concursului în «Telegraful Român».

Retribuțiile împreunate cu această funcțiune sânt, pe lângă salariul și accesoriile dela stat, următoarele:

1. De fiecare familie 1 măsură porumb.
2. Folosirea cimitirului circa 1¹/₂ jug.
3. Stola obișnuită în parohie.

Reflecții, îndreptățite la acest post, sânt poftiți să și trimită petițiile provăzute cu documentele necesare în termen oficiului protopopesco ortodox român Ilia și să se prezinte și în parohie spre a fi cunoscuți de credincioșii.

Ilia, la 25 Septemvrie 1925.

Oficiul protopopesco, în înțelegere cu comitetul parohial din **Brădăleț**.

Const. Moldovan
protopop.

Editura și tiparul Tipografiei arhidiecezane